

Анна ЛЯШЕНКО, редактор напрямку

МАЛОЦІННІ НЕОБОРОТНІ МАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ: НЮАНСИ ОБЛІКУ

У цій консультації ми розглянемо порядок оприбуткування та обліку малоцінних необоротних матеріальних активів (далі – МНМА).

Визначення МНМА

Відповідно до НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.15 р. № 11 (далі – Методрекомендації № 11), МНМА відносяться до інших необоротних матеріальних активів (далі – ІНМА), що належать до основних засобів (далі – ОЗ).

МНМА – це предмети, строк експлуатації яких понад 1 рік, а вартість за одиницю не перевищує 6 000 грн включно без ПДВ.

Отже, МНМА – це також ОЗ, але їх облік має свою специфіку.

Найважливішими документами, якими слід керуватися під час обліку МНМА, є:

- НП(С)БОДС 121;
- Методрекомендації № 11;
- наказ про облікову політику установи.

Організація обліку МНМА

Якщо на балансі установи надто багато МНМА, для зручності та деталізації інформації про них варто застосувати аналітичні рахунки та розподілити МНМА на підгрупи виходячи з норм абзацу п'ятого пп. 1.2 п. 1 розд. II Методрекомендацій № 11.

Тож МНМА поділяються на 8 підгруп, а саме:

- знаряддя лову (трали, неводи, сіті тощо);
- бензомоторні пилки, сучкорізи, троси для сплаву;

- спеціальні інструменти та спеціальні пристосування (для серійного і масового виробництва певних виробів або виготовлення індивідуальних замовлень);
- предмети виробничого значення вартістю до 6 000 грн включно за одиницю (комплект) без ПДВ (робочі столи, верстаки, кафедри, парти тощо);
- обладнання, що сприяє охороні праці; предмети технічного значення, які не можуть бути віднесені до робочих машин (світлокопіювальні рами тощо);
- предмети, призначені для видачі напрокат;
- господарський інвентар вартістю до 6 000 грн включно за одиницю (комплект) без ПДВ;
- інші малоцінні необоротні предмети, строк експлуатації яких понад 1 рік, а вартість за одиницю не перевищує 6 000 грн включно без ПДВ (сценічно-постановочні засоби, телефони, обчислювальна техніка, пральні та швейні машини, холодильники тощо).

Застосовувати для обліку МНМА підгрупи чи ні, установи вирішують самостійно, але цей момент слід **обов'язково зафіксувати в наказі про облікову політику**. Одне можна стверджувати напевно: якщо в обліку установи рух МНМА надто активний, то групи застосувати все-таки варто, адже це спростить та полегшить контроль за ними.

Оприбуткування МНМА

Відповідно до розд. 1 Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та

зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затвердженої наказом Мінфіну від 29.12.15 р. № 1219 (далі – Типова кореспонденція № 1219), спочатку вся інформація про отримані МНМА акумулюється на субрахунку **1312** «Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи», на якому ведеться облік витрат на придбання і створення (виготовлення) власними силами ІНМА.

Об'єкт МНМА оцінюється за **первісною вартістю**, якою є (п. 2 розд. III Методрекомедацій № 11):

- вартість придбання – у разі придбання за плату;
- собівартість виробництва – у разі самостійного виготовлення (створення);
- справедлива вартість – у разі безплатного отримання від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів держсектору);
- первісна (переоцінена) вартість МНМА – у разі безплатного отримання від суб'єктів держсектору;
- залишкова вартість переданого об'єкта МНМА – у разі отримання шляхом обміну на інший актив;
- умовна вартість – у разі відсутності активного ринку.

Перелік витрат, з яких складається первісна вартість МНМА у разі придбання за плату, наведено в п. 3 розд. III Методрекомедацій № 11.

Зверніть увагу: первісна вартість об'єкта МНМА може формуватися як за кошти капітальних витрат, так і за кошти поточних (витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження тощо) згідно з Економічною класифікацією видатків бюджету, затвердженою наказом Мінфіну від 14.01.11 р. № 11.

Під час оприбуткування об'єкту МНМА присвоюється номенклатурний номер. При цьому предметам одного найменування, якості матеріалу та ціни встановлюється один номер, оскільки для ІНМА застосовується спрощений, груповий або інший специфічний порядок обліку (п. 14 розд. III Методрекомедацій № 11).

До відома! Перші чотири знаки номенклатурного номера означають номер субрахунка, п'ятий – підгрупу, усі інші знаки – порядковий номер предмета в підгрупі. Якщо у вашій установі не застосовуються підгрупи для МНМА, п'ятий знак може позначатися нулем.

Номенклатурні номери, присвоєні об'єктам МНМА, зберігаються за ними протягом усього періоду їх перебування у цього суб'єкта держсектору. Номери об'єктів, які вибули чи ліквідовані, не можна присвоювати іншим об'єктам, що зано-во надійшли, протягом трьох років (п. 5 розд. II Методрекомедацій № 11).

Бухгалтерська служба суб'єкта держсектору веде облік ОЗ (МНМА) в інвентарних картках, які відкриваються на кожний інвентарний об'єкт (предмет). А для однорідних активів можуть відкриватися картки групового обліку. Типові форми карток затверджено наказом Мінфіну від 13.09.16 р. № 818 (далі – Наказ № 818).

Важливим моментом, про який не варто забувати, є нарахування амортизації, тому що на МНМА вона нараховується інакше, ніж на ОЗ.

Амортизація нараховується на МНМА в першому місяці передання у використання об'єкта у розмірі 50 % його первісної вартості, а решта 50 % первісної вартості – у місяці його вилучення з активів (списання з балансу) (абзац перший п. 6 розд. V Методрекомедацій № 11).

У бухобліку інформація про МНМА відображається на однойменному субрахунку **1113**, призначеному для обліку необоротних матеріальних активів, строк експлуатації яких перевищує 1 рік, але які за вартісними ознаками не включено до ОЗ.

Розглянемо на прикладі, як у бухобліку відображаються придбані МНМА.

Приклад 1

Бюджетна установа за кошти загального фонду 25.09.19 р. придбала принтер Canon LBP-6030V. Його вартість – 4 200 грн (у т. ч. ПДВ – 700 грн), але установа не є платником ПДВ.

Облік цієї операції ведеться так:

(грн)

№ з/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		
		Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5
1	Отримано принтер від постачальника	1312	6211	4 200
2	Отримано фінансування за загальним фондом	2313	5411	4 200
3	Перераховано кошти постачальнику за отриманий принтер	6211	2313	4 200
4	Уведено в експлуатацію принтер	1113/8	1312	4 200
5	Водночас проведено другий запис про збільшення внесеного капіталу	5411	5111	4 200
6	Нараховано амортизацію на введений в експлуатацію актив (50 %)	8014	1412	2 100
7	Закрито рахунок витрат на амортизацію наприкінці звітного періоду	5511	8014	2 100

Момент уведення в експлуатацію фіксується в **Акті введення в експлуатацію основних засобів** за формою, затвердженою Наказом № 818.

Операції з безплатного отримання МНМА обліковуються на підставі п. 1.11 розд. 1, а в разі їх внутрішнього переміщення – п. 1.12 розд. 1 Типової кореспонденції № 1219.

ВИСНОВКИ

Під час обліку МНМА практично не виникають труднощі. Головне – пам'ятати, що МНМА – це предмети зі строком експлуатації понад 1 рік і вартістю за одиницю не більше 6 000 грн без ПДВ.

Людмила Ільях, консультант

ЛИШКИ ТАЛОНІВ НА ПММ: ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ

Під час проведення інвентаризації було виявлено лишки талонів на ПММ на 560 л на суму 15 680 грн. Як правильно оформити результати інвентаризації та відобразити їх у бухобліку?

Талон на ПММ є об'єктом обліку запасів

Талоном на ПММ є спеціальний талон, придбаний за умовами та відпускнуою ціною обумовленого номіналу, що підтверджує право його власника на отримання на АЗС фіксованої кількості нафтопродукту певного найменування і марки, які позначені на ньому (розд. 3 Інструкції про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопро-

дуктів на підприємствах і організаціях України, затвердженої спільним наказом Мінпаливенерго, Мінтрансзв'язку, Мінекономіки та Держспоживстандарту від 20.05.08 р. № 281/171/578/155, далі – Інструкція № 281).

Форму, зміст та ступінь захисту бланків талонів установлює їх емітент (постачальник ПММ). Обов'язковими елементами змісту талона є серійний та порядковий номери (пп. 10.3.3.1 Інструкції № 281).